

Legendarische performance van Raaijmakers biologeert

MUZIEK Waar een gewoon mens drie seconden over doet, daarover doet de man op de fiets een half uur. Afstappen. Zo simpel is *De grafische methode fiets*, een performance van Dick Raaijmakers, componist, multimediamakenaar en bovenal filosoof.

De meer dan drieduizendvoudige vertraging die Raaijmakers hanteert, maakt de voortgang van de handeling haast onwaarneembaar, maar ook ongelooflijk spannend én inspannend voor de performer. Dat is goed te horen. Performer Bart Visser, in adamskostuum, is beplakt met sensoren die het geluid van hartslag, ademhaling en bloedsomloop op biologerende wijze hoorbaar maken.

Het contrast tussen de bijna-roerloosheid op het podium en de geluiden is fascinerend. De verhouding tussen mens en techniek is de spil in Raaijmakers' werk. Hij legt als het ware alles onder een vergrootglas. Daar is veel gereedschap voor

nodig. De fiets 'rijdt' in dat halve uur ook nog een kleine tien meter, voortgetrokken door een kabel en gesteund door een extra wielje.

Deze performance, voor het eerst uitgevoerd in 1979, is een van Raaijmakers' hanteerbaarder werken, maar daarom niet minder legendarisch. Aanleiding voor de 'reconstructie' is de presentatie van het boek *Dick Raaijmakers, de monografie*, over de projecten die de 77-jarige kunstenaar in de afgelopen halve eeuw heeft gerealiseerd. Zijn werk is nagenoeg altijd eenmalig, of op zijn minst moeilijk herhaalbaar. Het is een prachtige paradox dat dit zo vluchtige oeuvre is gedocumenteerd in een ruim 3 kilo wegend boek.

Frits van der Waa

★★★★★

De grafische methode fiets, van Dick Raaijmakers, door Bart Visser en Edwin van der Heide.
27/1, Muziekgebouw, Amsterdam.